**Sovittelu EU-maissa**

Češka

Tuomioistuimen sijaan riidat voidaan ratkaista sovittelemalla. Sovittelu on vaihtoehtoisen riidanratkaisun muoto, jossa sovittelija auttaa osapuolia pääsemään sovintoon. Sovittelun etuna on tästä riidanratkaisukeinosta saatava ajansäästö (verrattuna pitempikestoiseen tuomioistuinkäsittelyyn) ja usein myös rahansäästö (verrattuna tuomioistuinkäsittelyn kuluihin).

**Keneen pitäisi ottaa yhteyttä?**

Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelu (Probační a mediační služba) on keskushallinnon elin, joka vastaa rikoksentekijän ja uhrin välisestä sovittelusta rikosoikeudellisissa asioissa. Palvelusta vastaa **oikeusministeriö**.

Siviilioikeudellisissa asioissa voi ottaa yhteyttä sovittelupalvelua tarjoavaan sovittelijaan. Tšekissä toimivien sovittelijoiden yhteystiedot löytyvät eri internet-sivustoilta hakemalla hakusanalla ”mediace” (sovittelu).

Luettelo sovittelijoista löytyy esimerkiksi seuraavilta internet-sivustoilta: Tšekin sovittelijayhdistys (*Asociace mediátorů*), Tšekin asianajajaliitto (*Česká advokátní komora*) ja Tšekin välimies- ja sovittelutoimen liitto (*Unie pro rozhodčí a mediační řízení*). Toimivaltaisten piirituomioistuinten alaisuudessa toimivan Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelun yhteystiedot löytyvät tämän palvelun internet-sivuilta.

Sovittelusta annetun lain 202/2012 mukaisesti laadittu sovittelijoiden luettelo, jota ylläpitää Tšekin oikeusministeriö, löytyy täältä.

Sovittelun alalla toimivat myös eräät kansalaisjärjestöt ja muut tahot.

**Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä**

Sovittelu on käytettävissä kaikilla oikeuden aloilla paitsi niillä, joilla sen käyttö on nimenomaisesti laissa kielletty. Näihin kuuluvat **perhe-, kauppa- ja rikosoikeus**. Siviililain mukaan oikeuden puheenjohtaja voi sopiviksi ja aiheellisiksi katsomissaan tapauksissa määrätä asianomaiset osallistumaan alustavaan, enintään kolmen tunnin pituiseen keskusteluun sovittelijan kanssa. Tällöin oikeudenkäynti voidaan keskeyttää enintään kolmeksi kuukaudeksi.

**Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?**

Kyllä. Sovittelussa on noudatettava sovittelusta annettua lakia 202/2012 ja rikosoikeudellisissa asioissa myös Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelusta annettua lakia 257/2000.

**Tiedotus ja koulutus**

Sovittelusta annetun lain 202/2012 mukaan toimivan rekisteriin merkittävän sovittelijan on läpäistävä ammattitutkinto, jonka vastaanottaa Tšekin oikeusministeriön nimittämä komissio. Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelusta annetun lain 257/2000 mukaisesti ehdonalais- ja sovittelupalvelun puitteissa toimivan sovittelijan on läpäistävä pätevyystutkinto.

Rikosoikeusjärjestelmässä toimivien sovittelijoiden koulutuksesta huolehtii Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelu. Muiden kuin rikosoikeudellisten asioiden sovittelijoita kouluttavat useat eri elimet ja oppilaitokset.

**Paljonko sovittelu maksaa?**

Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelun välittämä sovittelu on maksutonta tai sen kuluista vastaa valtio.

Jos tuomioistuin keskeyttää siviilioikeudellista asiaa koskevan oikeudenkäynnin ja määrä asianosaiset alustavaan keskusteluun sovittelijan kanssa, sovittelukeskustelun kolmesta ensimmäisestä tunnista veloitetaan täytäntöönpanosäädöksen mukainen maksu (400 Tšekin korunaa kultakin alkaneelta tunnilta), joka jaetaan tasan osapuolten kesken (mikäli osapuolet on vapautettu oikeudenkäyntimaksuista, kuluista vastaa valtio). Jos sovittelu ylittää kolme tuntia, lisäajan kulut jaetaan tasan osapuolten kesken sovittelijan ja sovittelun osapuolten (riita-asian asianosaisten) välillä sovittuun **määrään** saakka.

**Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?**

Direktiivin 2008/52/EY mukaisesti riita-asian asianosaiset voivat pyytää, että sovittelulla aikaansaadun kirjallisen sopimuksen sisältö vahvistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi. Sovittelun osapuolten välillä siviilioikeudellisessa asiassa tehty sopimus voidaan asian jatkokäsittelyssä esittää tuomioistuimelle hyväksyttäväksi. Tšekin ehdonalais- ja sovittelupalvelun rikosoikeudellisessa asiassa välittämän sovittelun tulos voidaan ottaa huomioon asiaa koskevassa yleisen syyttäjän ja tuomioistuimen päätöksessä.

Päivitetty viimeksi: 14/01/2022

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä.Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.